

ДЕСАНКА МАКСИМОВИЋ „Тражим помиловање“

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Какве мисли, осећања и асоцијације буди наслов “Тражим помиловање”?
2. Чиме је песникиња мотивисана да се упусти у “лирске дискусије” са “Душановим закоником”?
3. Прочитајте песме и размотрите однос песникње и света. За које се све животне и људске појаве она заузима? Зашто је ганута судбином себра, тронута војничким гробљима, потресена због оних који су несхваћени и погођена удесом нероткиња?
4. Анализирајте песме. Размотрите структуру песама; уметничко уобличавање сваке појединости; лексичко богатство, реченичну интонацију.
5. Да ли песникиња говори само о судбини човека прошлих времена? Шта казује о судбини човека уопште?
6. Запазили сте да све ове песме повезује лик песника. Шта овом књигом песникиња казује о себи? Окарактеришите њен песнички лик. Повежите своје истраживање са овом њеном изјавом: “Доиста ми је *Душанов законик* помогао да изразим нека своја искуства, негодовања, самилост, који нису везани само за Душаново време. Ако песник може да буде глас свога народа, ако сам ја песник кадар да то будем, онда сам то, чини ми се, у књизи “Тражим помиловање”. У њој сам изразила вековну тежњу нашег народа да не повреди правду, затим његов отпор према насиљу, презирање охолости, склоност према милосрђу, способност да се приволи ‘царству небескоме’. Ако игде личим на човека свога народа, онда је то сигурно у овој књизи.”
7. Чиме ова књига превазилази границе времена и простора? У чему је њено општељудско значење?

БРАНКО МИЉКОВИЋ „Поезију ће сви писати“

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Протумачите наслов Миљковићеве збирке песама „Ватра и ништа“. Овај песник је по филозофском опредељењу хераклитовац. Повежите Хераклитову мисао: “Овај свет, исти за сва бића, није уредио нико од богова и нико од људи, него је увек био, јесте и биће вечно жива ватра...” са својим тумачењем.
2. Између живота и смрти стоји песма, она је суштина песниковог бића и постојања, њоме се мере и живот и смрт. Прочитајте песме и изнесите своје уписке о њима. Шта је херметична песма?
3. Свој однос према књижевној критици свога времена, која заступа јасност и гласност као највишу вредност поезије, казује Миљковић својом песмом „Поезију ће сви писати“.
4. Снови, космичко кретање, тајне живота, љубав и смрт мотиви су Миљковићеве песме: Шта је предмет поезије певане „од свих за све“?

5. Може ли песник који је сав живот подредио песни, који је њен сужањ, заточеник и роб да се одрекне себе и своје песме, која је знамење сунца?
6. Завршни стихови песме, који су често у другачијем контексту тумачени, објашњавају суштину његове поетике. Какво значење имају у склопу света ове песме?

ИВО АНДРИЋ
„Мост на Жепи“
„На Дрини ћуприја“
„Проклета авлија“

Прочитати дело.

Интерпретација:

1. Анализирајте ова три дела.
2. Окарактеришите све њихове јунаке.
3. Протумачите универзално значење проклете авлије.
4. Протумачите симболику мостова.
5. Одредите се према појмовима мита и легенде у Андрићевом тексту.
6. Размотрите у чему се огледа Андрићев хуманизам.
7. Обајсните Андрићев језик и стил.